

**Конкурсна робота з української мови
для вступу до 6 класу
Диктант**

Пам'ятки народної архітектури

Пригадай улюблені книжки твого дитинства, казки, на сторінках яких намальовані дерев'яні будиночки та палаци. Вони прикрашені різьбленням і розмальовані яскравими барвами.

Оті дерев'яні споруди не вигадані. У Карпатах колись зводили саме такі будівлі з гостроверхими дахами, з гарненькими галереями та різьбленими ганочками та віконницями. Казкові пташки, коники, різнобарв'я кольорів – усе це прикрашало чудові будівлі.

З найдавніших часів людина будує собі оселю з деревини. Деревина – чудовий будівельний матеріал. Вона помірно тверда і помірно м'яка, тому досить легко піддається обробці.

Із покоління в покоління передавали талановиті майстри свій досвід. А їхні учні здогадалися розфарбувати дерево. І воно заграло різнобарв'ям кольорів, майстрам на славу, людям на радість.

(За П.Ткаченком, 107 слів)

**Конкурсна робота з української мови
для вступу до 7 класу
Диктант**

Криниця

Село стояло у величезній балці, а в ній протікала степова річечка. Один бік балки зривався високою кручею. Скеля припала землею, поросла деревами. Поміж них вилялася стежка, що доводила до містка через річку.

Криниця біла зі скелі. Здавалося, якась величезна сила викинула з землі страшенну кам'яну брилу. Вода витікала чистою холодною течією. Навколо було каміння, складене людською рукою. Хтось змурував цямриння, а на нім поставив давній образ. Не було вже видно малювання, але щороку на Зелені свята дівчата квітчали ікону над криничкою.

Неподалік розкинувся гайок. Верховіття дерев було нижче від скелі. Од цього місця віяло несказанною красою. Любо було здиратися на скелю, дивитись на блакитне небо, нерухоме каміння й тремтяче листя.

(За Б. Грінченком; 111 слів)

**Конкурсна робота з української мови
для вступу до 8 класу
Диктант**

Екстракт луків

Ніколи перше не почував я так ясно зв'язку з землею, як тут. У городах земля одягнена в камінь і залізо і недоступна. Тут я став близький до неї. Свіжими ранками я будив сонну ще воду криниці. Коли порожнє відро плескалось денцем об її груди, вона ухала гучно спросоння у глибині і ліниво вливалась у нього. Потому тремтіла, сиза на сонці. Я пив її, свіжу, холодну, ще повну снів, і хлюпав нею собі в лице.

Після того було молоко. Білий пахучий напій пінивсь у склянці. Прикладаючи його до уст, я знав, що то вливається в мене м'яка, як дитячі кучері, вика, на якій тільки ще вчора цілими роями сиділи фіолетові метелики цвіту. Я п'ю екстракт луки.

(М. Коцюбинський, 116 слів)

**Конкурсна робота з української мови
для вступу до 9 класу
Диктант**

Зелені свята

Тиждень перед Трійцею називається «зеленим», або клечальним. Клечання – це гілля й молоді деревця, зрубані для оздоби двору й хати. Напередодні дня Святої Трійці, в суботу ранком, до схід сонця, дівчата й молодиці йдуть на левади або в поля нарвати запашного зілля, тобто чебрецю, полину, любистку. Увечері цього ж дня квітчають свої хати зеленим гіллям дерев, а саме: клену, липи, ясеня та осики.

Стародавні слов'яни, наші предки, молилися деревам, особливо дупляним, поклонялися березам, липам, дубам. Під захистом предковічних лісів вони виконували свої обряди, зокрема приносили жертви, запалювали вогні на честь богів.

Вінки як оздоба – це теж залишок звичаїв стародавнього світу. Із Греції і Риму прийшов звичай увінчувати вінками заслужених людей, як-от: переможців на олімпійських іграх, тих, що досягли великих успіхів у мистецтві чи в науці. Вінки в українських народних обрядах є символом великої пошани, молодості. За народною уявою, вінок із живих квітів – це оберіг від злої напасти.

(За О. Воропаєм, 149 слів)

**Конкурсна робота з української мови
для вступу до 10 класу
Диктант**

Солов'їні співи

Тільки весна, тільки верби розпустилися – так уже й тьохнуло. Десь з Африки чи, може, навіть із Цейлону, здолавши безмірні відстані, летять сіренькі співаки до наших міст і сіл, що на ціле літо зробити собі осідок і вивести потомство. Прилітають солов'ї не всі одразу. Напровесні, десь надвечір, чуємо, як пробують голоси лише поодинокі солісти. Це він прилетів, господар, а її ще нема, вона з'явиться пізніше. Як справжній лицар і глава сім'ї, він огляне свої володіння й, переконавшись, що все на місці, приготує гніздечко. Після цього вже прибуде вона, пані солов'їха.

Верба з віттям – то її планета. Там панують її співи й любов. Спершу долинає звідти несміливий голосок, потім ураз залетється вільно, голосисто, а далі вся балка повниться, шаліє солов'ями. Звідусіль озвалися, на всі лади змагаються, хто кого перевершить. Ось коли буде щебету, ляскання, тьохкання! Нічні поети наших левад і садів, як самовіддано віддаватимуться вони своїй творчості! П'янітиме ніч від того солов'їного шалу, п'янітиме все, не знаючи сну, завмиратиме солодко не одна душа.

А на кінець весни другим заходом підуть вечірні концерти: то солов'їне подружжя навчатиме співу вже своїх малих.

(За О. Гончаром, 181 слово)

**Конкурсна робота з української мови
для вступу до 11 класу гімназії
Диктант**

Симфонія душі

Подвір'я й хати навколо потопали в сніжно-білій заметілі вишневого квітування. Холодними сніговими кучугурами, ніби клапті недоталого снігу, цвіли по ровах і видолинках терни.

А по широкій долині, скрізь, куди тільки сягав зір, на рівних, синювато-чорних підметах, на пагорбах городів, біліли згори до низу облиті кетягами цвіту, високі, старезні, столітні груші-дички.

Світ навколо кишів піною квітування, дзвенів пташиним щебетом, повнився мелодійним бджолиним гудінням. І так само кипіло, дзвеніло, гуло й виспівувало в Максимовій душі.

Слухом, очима, усім єством своїм, ніби вперше побачивши отаке, вбирив у себе хлопець оту несказанну чарівну симфонію барв, пахоців і звуків навколишнього світу. Радість буття, якісь неясні, бентежні пориви

розпирали його груди. Хотілося кудись летіти, співати, сміятися й плакати водночас. І звідкілясь, з глибини душі, сама собою, незвана, але прозора, особливо виразна впливала думка: «Адже ще трохи, один нещасний порух – і всього цього незбагненно чарівного світу для мене вже б не існувало!» Гостре, проникливо глибоке відчуття величі й краси світу, радощів життя, щастя жити в цьому світі, бути його невід'ємною частиною, свідомість нетривкості, тимчасовості самого людського життя щемливо солодким болем великого й разючого відкриття пронизало хлопця. Життя людське таке коротке, а світ такий чарівний!

(За В. Козаченком, 189 слів)